

Helsinki

Åtgärdsprogrammet
**Kolneutralt
Helsingfors**

Helsingfors stad, centralförvaltningens publikationer 2022:33

Publikationens namn: Åtgärdsprogrammet Kolneutral Helsingfors

<https://helsinginilmastoteot.fi/sv/>

Utgivningsår: 2022

Ombrytning: Valve Branding Oy

ISBN 978-952-386-161-9 (pdf)

ISSN-L 2242-4504

ISSN 2242-4504 (tryckt publikation)

ISSN 2323-8135 (onlinepublicering)

Innehåll

Utsläppsminskning mål och -utveckling	4
Utsläppsminskning mål	4
De största utsläppskällorna	5
Utsläppsutveckling och -uppföljning	8
Principerna för utsläppsminskning programmet	10
Definition av åtgärder	10
Uppföljning av målet och uppdatering av åtgärderna	11
Styrning	13
Annat klimatarbete	13
Källor	14
BILAGA 1:	
Åtgärder för utsläppsminskning programmet	16
Tidigare upprättade riktlinjer och deras framskridande	16
Nya föreslagna åtgärder år 2022	18
BILAGA 2:	
Kolneutralt Helsingfors 2035 – åtgärder för utsläppsminskning programmet	28
BILAGA 3:	
Kostnadseffekter av utsläppsminskningar	35

Utsläppsminskningsmål och -utveckling

Utsläppsminskningsmål

Helsingfors har satt som mål att bli klimatneutralt år 2030, nollställa sina utsläpp år 2040 och därefter sträva efter klimatnegativitet (Helsingfors stad 2021).

Målet med detta utsläppsminskningsprogram är klimatneutralitet, vilket innebär att man av de direkta utsläppen under jämförelseåret 1990 ska reducera minst 80 procent och resten (högst 20 procent) kan kompenseras år 2030. I det senare målet med noll koldioxidutsläpp finns inte denna möjlighet till extern kompensering längre, utan utsläppen bör minskas till en nivå där stadens egna kolsänkor kan kompensera resten av utsläppen. De definierade åtgärderna för att uppnå målet presenteras i Bilaga 1.

År 2021 var de totala direkta utsläppen i Helsingfors 2 345 kt CO₂-ekv., dvs. utsläppen

hade minskat med 33 procent jämfört med år 1990 (Bild 1). Klimatneutralitetens numeriska mål för minskningen av totala utsläpp för år 2030 är 80 procent. Målet gäller uttryckligen direkta utsläpp, dvs. utsläpp som uppstår innanför stadens geografiska gränser, men åtgärder riktas även till indirekta (sk. Scope 3) utsläpp.

- Utsläpp år 1990: 3 514 kt CO₂-ekv.
- För att uppnå klimatneutralitetsmålet måste man minska utsläppen från nivån år 1990 med minst 80 procent, dvs. 2 812 kt CO₂-ekv.
- Högst 20 procent, dvs. 702 kt CO₂-ekv., kan kompenseras.

Utsläppsutveckling 2000–2021

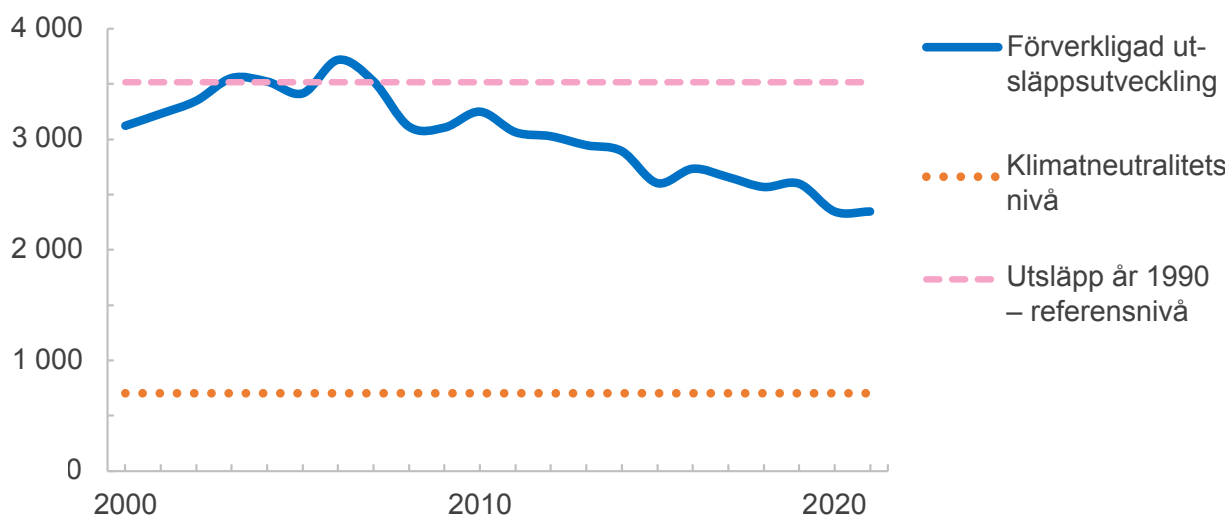

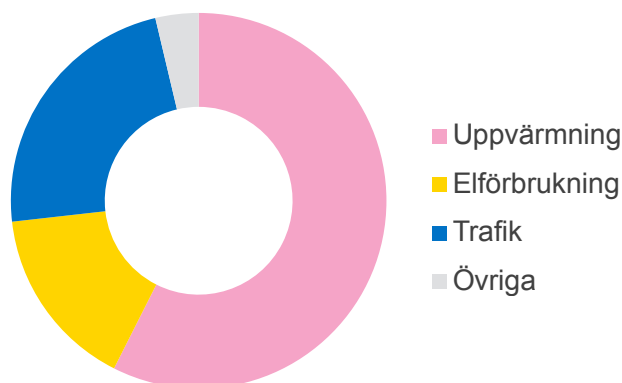
Bild 1. Utvecklingen av de totala direkta utsläppen (kt CO₂-ekv.) i Helsingfors år 2000–2021 (HRM 2022A).

De största utsläppskällorna

De största utsläppskällorna för direkta utsläpp i Helsingfors är uppvärmning, trafik och el (Bild 2). I åtgärdsprogrammet koncentrerar man sig speciellt på utsläppsminskningar i dessa sektorer.

Bild 2. Fördelningen av de direkta utsläppskällorna i Helsingfors år 2021

Fördelning av direkta utsläpp 2021

Uppvärmning

Den betydligt största andelen (58 %) av de direkta utsläppen i Helsingfors uppstår från uppvärmning. Utsläppen från uppvärmning påverkas av mängden använd värme samt utsläppskoefficienten för värmeproduktion. Man kan påverka mängden värme som behövs i första hand genom att förbättra energieffektiviteten och utsläppskoefficienten för värmeproduktion genom att produ-

cera värme med utsläppsfria produktionsmetoder.

En betydande del av utsläppen från uppvärmning i Helsingfors (91 %) uppstår från användningen av fjärrvärme, så koefficienten för specifika utsläpp för fjärrvärme (indikator från Helens utvecklingsprogram) dominerar starkt utsläppsutvecklingen (Bild 3).

Specifika utsläpp från fjärrvärme 2000–2021 och prognos fram till 2030

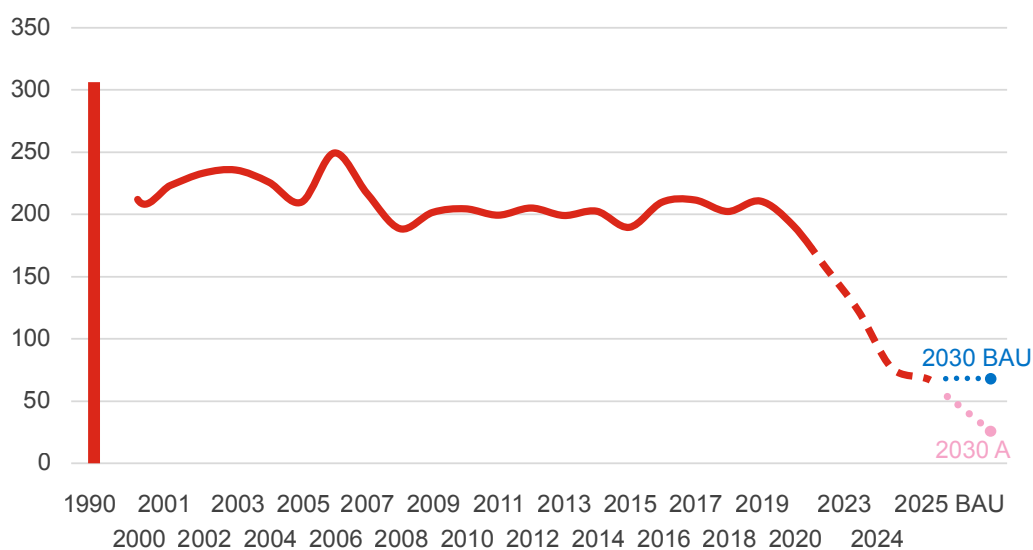

Bild 3. Specifika utsläpp från fjärrvärme g CO₂-ekv./kWh.

Den totala mängden uppvärmningsenergi har inte ändrats nämnvärt i Helsingfors under årens lopp (Bild 4). Med uppvärmningsenergi avses i detta sammanhang fjärrvärme och oljeuppvärmning. Elen som används för uppvärmning är inkluderad i elförbrukningen. I och med att staden växer kraftigt har man dock lyckats reducera behovet av extra energi som uppkommer till följd av stadens tillväxt med energieffektivitetsåtgärder. Systematiska förbättringar i energieffektiviteten som har utförts sedan 2020 syns inte ännu i utvecklingen, på grund av byggandets

långa cykel. Det är dock troligt att behovet av uppvärmningsenergi börjar sjunka i något skede till följd av åtgärderna. I bedömningen av totala utsläpp från uppvärmning har man antagit att förbrukningsnivån av fjärrvärme inte kommer att sjunka (~6 300 GWh/v). Om den totala förbrukningen av fjärrvärme ändå sjönk med 10 procent jämfört med nuvarande nivå, skulle det påverka de totala BAU-utsläppen år 2030 med -7 procent. Jämfört med utsläppsnivån år 1990 skulle utsläppen på grund av detta minska från -69 procent till -71 procent.

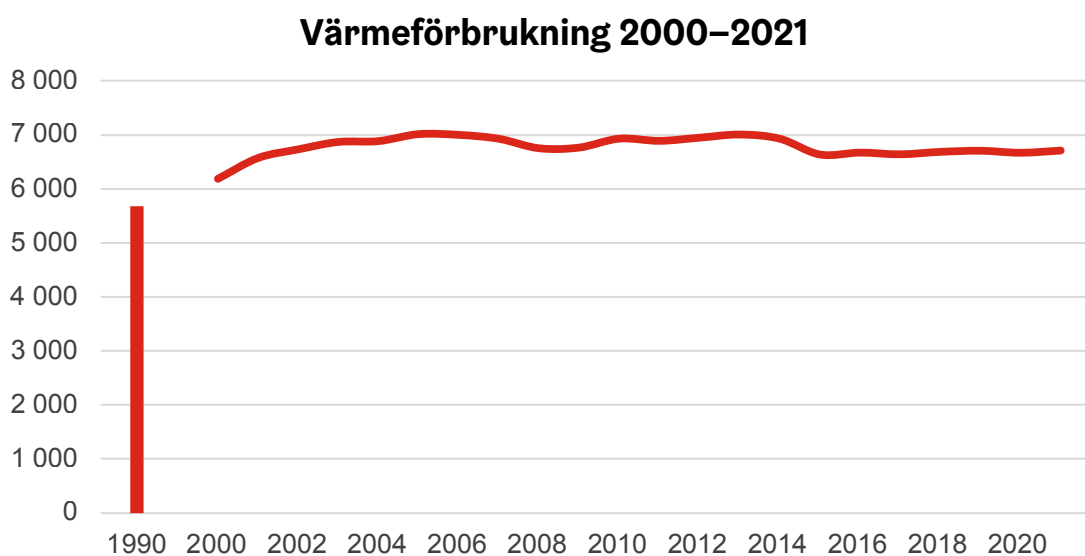

Bild 4: Värmeförbrukning i Helsingfors (GWh).

Trafik

Den näst största utsläppssektorn i Helsingfors är trafiken (24 %). Utöver antalet körda sträckor påverkas utsläppen från trafiken också av specifika utsläpp från de färd-sätt som används. Majoriteten av utsläppen från trafiken (58 % år 2021) uppstår från personbilstrafik, medan andelen från tung trafik är 18 procent, bussar 6 procent och båttrafik 16 procent (HRM 2022A). Vad gäller körda

sträckor har en minskning i privatbilismen den största effekten. Man kan påverka färd-sättens specifika utsläpp effektivast genom att övergå till drivkrafter med låga utsläpp. De totala utsläppen från trafiken minskar redan nu, men utvecklingen utan tilläggsåtgärder kommer att leda till betydligt mindre utsläppsminskningar än vad man eftersträvat vad gäller trafiken före år 2030 (Bild 5).

Trafikens utsläppsutveckling 2005–2021 och prognos för åren 2030 och 2040

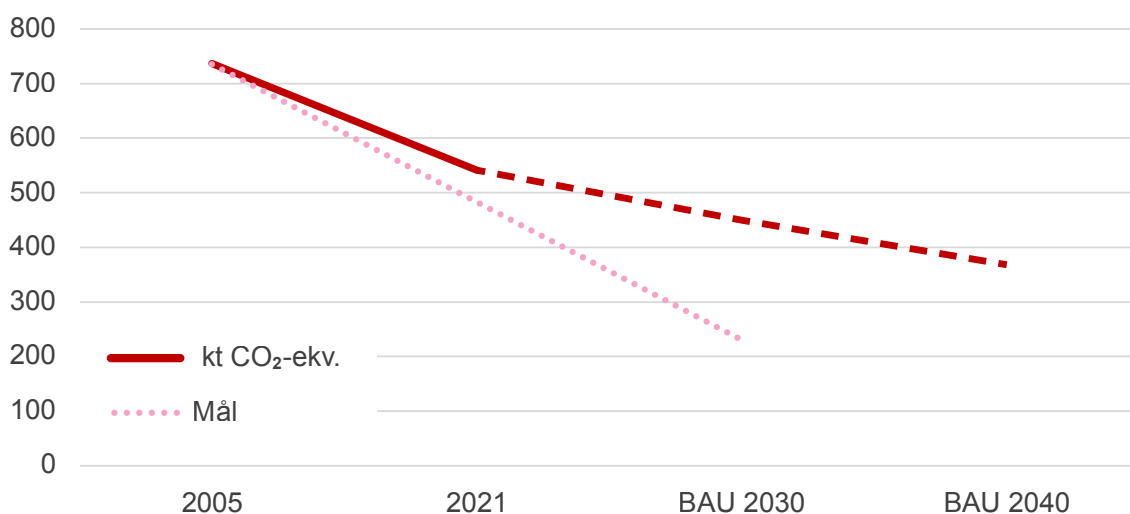

Bild 5: Med nuvarande åtgärder kommer utsläppsminskningen år 2030 att vara -37 procent jämfört med nivån år 2005, medan målet är -69 procenttia (WSP Finland Oy 2022).

EI

Av de direkta utsläppen i Helsingfors orsakas 13 procent av elförbrukning. Utöver mängden el som används påverkas utsläppen från elförbrukning också av utsläppskoefficienten för elproduktion. Utsläppskoefficienten för elproduktion sjunker snabbt för tillfället (Bild 6); redan nu är 67 procent av

all el som produceras i Finland koldioxidfri. Elförbrukningen kommer dock sannolikt att öka i och med att trafiken och uppvärmningen elektrifieras i något skede, men konsumtionsökningen kompenseras av att elproduktionen snabbt blir renare.

Utsläpp från elförbrukning 2000–2021 och prognos fram till 2030

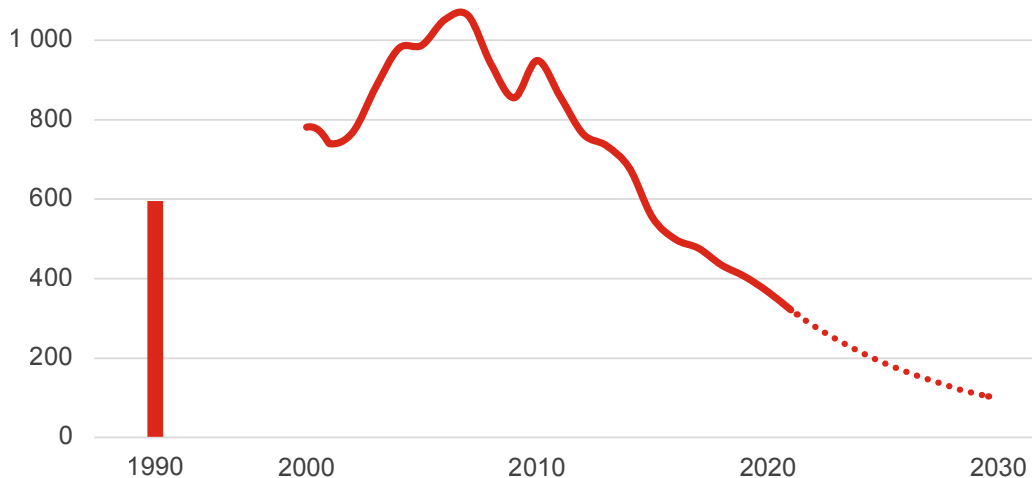

Bild 6. Utsläppen från elförbrukning minskar (HRM 2021).

Utsläppsutveckling och -uppföljning

Den mest centrala indikatorn som bör följas är utvecklingen av de direkta utsläppen i Helsingfors (Bild 7). Utsläppen följs med en verifierbar beräkningsmodell. För att säkerställa att informationen man har till sitt förfogande är aktuell, strävar man efter att göra utvärderingscykeln snabbare. För tillfället följs utfallet av direkta (Scope 1 och 2) utsläpp årligen med hjälp av huvudstadsregionens gemensamma beräkning för växthusgasutsläpp som skapats av HRM. Uppföljningen baserar sig på den internationella beräkningsstandard Global Proto-

col for Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories (GPC) på stadsnivå och bakom den finns IPCC:s nationella beräkningsmetod och -parametrar för utsläppsinventarier samt Statistikcentralens utsläppskoefficienter för bränsleklassificering (mer information om metoden: HRM 2022A).

Med nuvarande åtgärder kommer utsläppen att vara 1 098 kt CO₂-ekv. år 2030, medan klimatneutralitet förutsätter att man minskar utsläppen till en nivå på 702 kt CO₂-ekv. Utsläppsminskningen jämfört med referensnivån år 1990 är 69 procent.

Utsläppsutveckling 2000–2021 och prognos fram till 2030

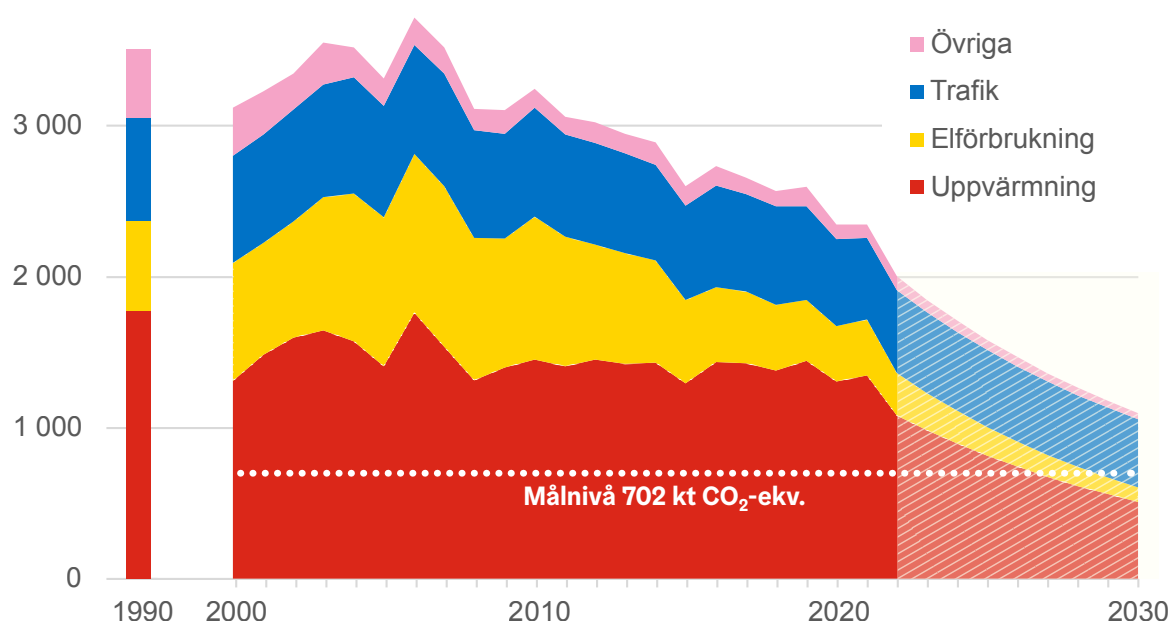

Bild 7. Utvecklingen av de totala direkta utsläppen i Helsingfors per sektor (Förverkligade utsläpp: HRM 2022A).

Programmets sektorspecifika utsläppsutvecklingsberäkningar förverkligas så att de är kompatibla med HRM:s utsläppsuppföljning. Utvecklingen av koefficienten för specifika utsläpp för fjärrvärme har beräknats av HRM på basis av produktionsscenarioer som erhållits från energibolaget Helen (HRM 2022B). Utvecklingen av specifika utsläpp från elförbrukning grundar sig på Fingrids (2022, s. 65) prognos om elförbrukningens ökning i Finland samt på Energiategiollisuuden (2020) prognos om utvecklingen av specifika utsläpp från elförbrukning. Trafikens utsläppsutveckling grundar sig på en

beräkning gjord av WSP (WSP Finland Oy 2022).

Man kan påverka uppnåendet av utsläppsminskningens målet främst med åtgärder som har en direkt inverkan på utsläppsminskningen (Kategori 1). Vad gäller tidigare och nu föreslagna åtgärder är 50 procent av åtgärderna sådana som direkt minskar utsläpp, 33 procent möjliggör utsläppsminskning och 17 procent är utredningar om hur man definierar nya utsläppsminskningens åtgärder (Bild 8).

Fördelningen av åtgärdernas utsläppsklassificering

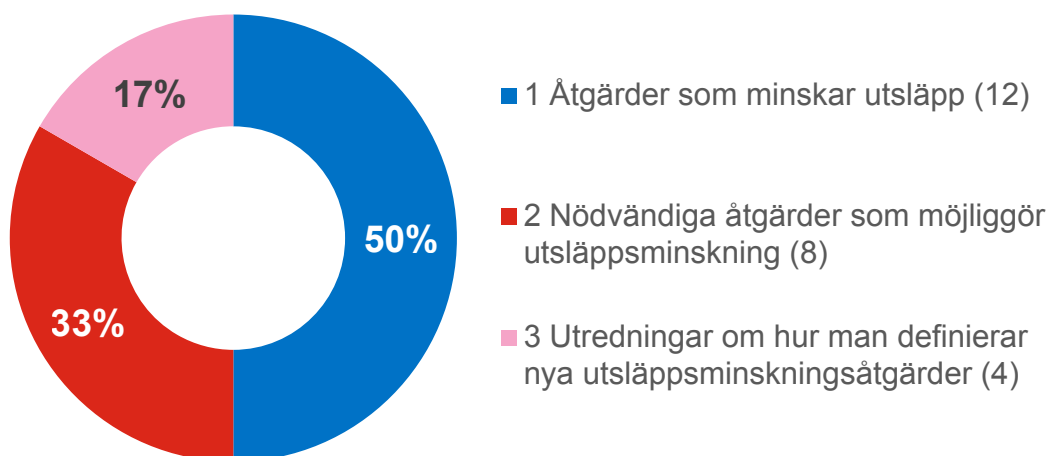

Bild 8. Fördelningen av åtgärdernas utsläppsklassificering vad gäller tidigare och föreslagna åtgärder.

Principerna för utsläppsminskningssprogrammet

Definition av åtgärder

Åtgärdernas uppgift är att förverkliga ett utvalt mål. När man arbetar med en snäv tidsplan och begränsade resurser betonas effekterna av de åtgärder man väljer till programmet. För att säkerställa effekten riktar man största delen av åtgärderna till att garantera att verksamheten fortsätter att avancera mot målet, istället för att experimentera. Man gör till exempel projekt- och nätverkssamarbete endast då de i betydande utsträckning stöder uppnåendet av det strategiska målet. När man förbereder åtgärderna ska man se till att åtgärdernas additionalitet, utsläppsminskningseffekt, mätare, kostnadseffekt samt ansvariga part är tydligt definierade och åtgärderna motiverade.

Med additionalitet försäkras man sig om att programmet i första hand riktar resurserna till de åtgärder som inte redan rör det egentliga linjearbetet eller till åtgärder som definierats på annat håll. I detta program inkluderas endast sådana åtgärder som inte skulle förverkligas utan stödet som programmet ger, och som är centrala när det gäller att uppnå utsläppsminskningmålet. Definitionen av åtgärder är bunden vad gäller direkta utsläpp till sektorspecifika scenarier, med vilka man strävar efter att säkerställa att skillnaden mellan BAU-utvecklingen och utsläppsminskningmålet uppfylls. Åtgärder i kategori 1 som främjar direkta utsläppsminskningar definieras som utsläppsminskningseffekter. Ingen effekt räknas för åtgärder i kategori 2 och 3, eftersom deras effekt på utsläppsminskningarna är indirekt, svår att verifiera och starkt beroende av de antaganden som används.

Åtgärderna definieras enligt utsläppsminskningseffekten i tre kategorier, vars fördelning följs årligen:

1. åtgärder som minskar utsläpp: åtgärden har en direkt effekt på utsläpp från sektorerna som valts till prioritetsområdena; i fortsättningen placeras största delen av nya åtgärder i den här kategorin
2. nödvändiga åtgärder som möjliggör utsläppsminskningar: åtgärden är en förutsättning för att kunna förverkliga åtgärderna i kategori 1, fastän den själv inte har någon direkt utsläppsminskningseffekt, och
3. utredningar om hur man definierar nya utsläppsminskningståtgärder: målet med åtgärderna som kräver tilläggsförberedelser eller -utredningar är att förbereda åtgärderna i kategori 1 och 2.

Mätaren definierar vilken indikator och nivå man ska följa för att se när åtgärden har förverkligats. Mätarna följs minst enligt samma cykel som de totala utsläppen, och i dem inkluderas en måltidtabell alltid då det är möjligt. Med granskningen av kostnadseffekten försäkras man sig om att åtgärden går att förverkliga med de resurser som står till förfogande eller med skilt allokerade resurser. Den ansvariga parten definieras entydigt som den som har ansvar för att förverkliga åtgärden och/eller koordineringen av samarbetet som eventuellt krävs. I programarbetet engageras i första hand endast dessa aktörer.

Uppföljning av målet och uppdatering av åtgärderna

Det är ungefär två fullmäktigeperioder kvar tills klimatneutralitetsmålet ska uppnås. För att kunna ingripa tillräckligt snabbt i den teknologiska utvecklingen, den politiska och övriga styrningen samt andra faktorer som påverkar utsläppen är åtgärdshelheter som är lika långa som fullmäktigeperioderna inte längre ändamålsenliga. Med noggrant riktad uppföljning försäkras man sig om att uppnåendet av utsläppsminskingsmålet framskrider. Uppföljning görs årligen för att definiera tillräckliga tilläggsåtgärder och på basis av den kan man i programmet regelbundet inkludera nödvändiga åtgärder som grundar sig på den senaste informationen. Den ambitiösa Klimatansvarsprogramgruppen samt den operativa gruppen Kolneutralt Helsingfors rapporterar under hösten cirka ett halvt år före bokslutet till stadsstyrelsen om uppföljningen av målen. I rapporteringen beaktas särskilt definitionen av utsläppsminskingsåtgärder, hur åtgärderna framskrider och vid behov tilläggande av åtgärder.

I fortsättningen uppdateras åtgärderna i utsläppsminskingsprogrammet årligen och godkänns som en del av budgetförslaget. Samtidigt rapporteras den förverkligade utsläppsutvecklingen per sektor samt den uppskattade effekten av nya föreslagna åtgärder på utsläppsutvecklingen. I samband med uppdateringen försäkras man sig om att de nya tilläggsåtgärderna stöder uppnåendet av utsläppsminskingsmålet även i sådana fall då man under tidigare perioder inte uppnått målet. Detta tillvägagångssätt motsvarar i huvudsak Oslo stads programmet som kallas klimatbudget.

Utvecklingen av stadens totala utsläpp fungerar som den mest centrala indikatorn i uppföljningen. Dessutom följer man hur målet framskrider via följande sektorspecifika indikatorer:

- koefficienten för specifika utsläpp för fjärrvärme (indikatorn från Helens utvecklingsprogram)
- den totala förbrukningen av värme
- de totala utsläppen från trafiken samt
- utsläpp från elförbrukning (inkl. mängden förbrukad el och utsläppskoefficienten för elproduktion).

Dessutom följer man fördelningen av åtgärdernas utsläppsklassificering samt framskridandet av enskilda åtgärder, då det är nödvändigt för att gestalta den strategiska helhetsbilden, upprätthålla lägesbilden samt rikta resurser ändamålsenligt. Mätarna för enskilda åtgärder definieras i samband med att man drar upp riktlinjerna för åtgärden. Indirekta, dvs. så kallade konsumtionsbaserade, Scope 3-kategorins utsläpp beaktas mer målinriktat än tidigare. När det gäller dessa indirekta utsläpp ligger tyngdpunkten på konsekvenser och i enlighet med stadens strategiregistrering på utsläpp från byggande, vilka staden även kan påverka med egna åtgärder.

En plattform som grundar sig på programets struktur skapas för uppföljningen av utsläppsminskingsprogrammet.

I fortsättningen utvärderas ändamålsenligheten av befintliga uppföljningspraxis och nätverksarbete med tanke på hur man uppnår programmets mål. Man avstår från extra uppföljningspraxis och nätverk när de inte tillför märkbart mervärde för utsläppsminskingsarbetet. Till följd av denna

granskning har man redan beslutat avstå från CDP-rapportering.

Åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors stöder för sin del ett flertal av FN:s hållbarhetsmål (SDG) och framskridandet rapporteras också som en del av stadens VLR-rapport (Voluntary Local Reviews).

Styrning

Klimatenheten vid stadsmiljösektorn ansvarar för koordineringen, uppdateringen, uppföljningen och den fortsatta utvecklingen av programmet Kolneutralt Helsingfors.

Det ambitiösa klimatansvaret och programmet Kolneutralt Helsingfors som en del av det, är ett av stadens fyra tväradministrativa, strategiska program. Arbetet styrs av programgruppen där borgmästaren är ordförande.

För att försäkra sig om att implementering-

en av de överenskomna åtgärderna är effektiv och för att minska förseningar, bildas en koordineringsgrupp för Kolneutralt Helsingfors som utgörs av linjeorganisationens beslutsmässiga chefer, där kanslichefen är ordförande. I gruppen i fråga säkerställer man den verkställande organisationens linjära styrning och följer framskridandet av åtgärderna.

Styrningen av bolag som ägs av stadskoncernen säkerställs enligt förvaltningsmodellen via koncernledningen.

Annat klimatarbete

Åtgärder som påverkar utsläpp direkt som utförs som en del av tjänstearbetet har inte registrerats i programmet Kolneutralt Helsingfors. Även åtgärder i samband med indirekta utsläpp faller i huvudsak utanför det, och de stöds och följs via miljö- och klimatinätverket, som koordineras av förvaltningsteamet för miljöfrågor och klimatenheten vid stadsmiljösektorn. I nätverket ingår medlemmar som är experter med ansvar för sektorernas och affärsverkens miljö- och klimatarbete. Arbetet för påverkan och kommunikation i fråga om utsläpp från invånarnas konsumtion utförs i första hand av HRM på basis av stadens strategiska styrning.

I det första åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors (Helsingfors stad 2018) fanns otaliga åtgärder som fokuserade på indirekta utsläpp (speciellt åtgärderna 90–128). En del av åtgärderna färdigställdes under den första programperioden. En del av åtgärderna integrerades som en del av den övriga verksamheten och de fortsätter att förverkligas i det vanliga tjänstearbetet. Åtgärder som kräver speciella resurser och vars genomförande ännu pågår har överförts i den mån det behövs till stadens andra åtgärdsprogram (Bilaga 2.).

Enligt nuvarande ägarstrategier har största delen av stadens dotterbolag utarbetat eller håller på att utarbeta klimatneutralitetsplaner, med vilka de för sin del förverkligar stadens klimatneutralitetsmål. I den nya stadsstrategin Läge för tillväxt (Helsingfors stad 2021) har man krävt att energibolaget Helen uppdaterar sitt eget utvecklingsprogram. Dessutom har till exempel Hamnen (Helsingfors Hamn Ab 2022), Heka (Helsingfors stads bostäder 2022) och Stadstrafiken (Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab 2022) sina egna utsläppsminskningsprogram. Stadens dottersammanslutningar utför sitt klimatarbete självständigt och deras verksamhet styrs via ägarstyrningen. Styrningen av dottersammanslutningarnas klimatarbete utvecklas efter behov och stöds av klimatenheten och förvaltningsteamet för miljöfrågor vid stadsmiljösektorn.

I programarbetet Kolneutralt Helsingfors följs i fortsättningen de centrala indikatorerna för dottersammanslutningar till den del som de har en betydande inverkan på stadens utveckling av totala utsläpp. Den mest centrala indikatorn av detta slag är energibolaget Helens koefficient för specifika utsläpp för fjärrvärme, som har en direkt och betydande effekt på utsläppen från stadens uppvärmning.

Källor

Energiateollisuus. (2020). Low-carbon roadmap for the energy sector. Hänvisad till: 3.5.2022. Kan laddas ned på adressen: https://energia.fi/files/5067/Finnish_Energy_Low_carbon_roadmap_2020_Final_EN.pdf.

Fingrid. (2022). Kantaverkon kehittämissuunnitelma 2022–2031. Hänvisad till: 3.5.2022. Kan laddas ned på adressen: <https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/kantaverkko/kantaverkon-kehittaminen/kantaverkon-kehittamissuunnitelma-2022-2031.pdf>.

Helsingfors stads bostäder Ab. (2022). Hekas ansvarsfullhetsprogram 2021–2024. Publicerades på våren 2022.

Helsingfors stad. (2018). Åtgärdsprogrammet för Kolneutralt Helsingfors 2035. Helsingfors stad centralförvaltnings publikationer 2018:4.

Helsingfors stad. (2021). Läge för tillväxt – Helsingfors stadsstrategi 2021–2025.

Helsingfors stad. (2022). Helsingfors resvaneundersökning 2021. Stadsmiljösektorns publikationer 2022:11.

Helsingfors hamn Ab. (2022). Kolneutral hamn. Hänvisad till: 3.5.2022. Kan laddas ned på adressen: <https://www.portofhelsinki.fi/vastuullisuus/ymparistovastuu/hiilineutraali-satama>.

HRM. (2022A). Huvudstadsregionens växthusgasutsläpp. Hänvisad till: 1.7.2022. Kan laddas ned på adressen: <https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/kasvihuonekaasupaasot/>.

HRM. (2022B). Utvecklingen av koefficienten för specifika utsläpp för fjärrvärme. Intern rapport.

Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab. (2022). Klimatneutral stadstrafik. Hänvisad till: 3.5.2022. Kan laddas ned på adressen: <https://kaupunkiliikenne.fi/sv/ansvarighet/koldioxidneutral-stadstrafik/>.

WSP Finland Oy. (2022). BAU-utvecklingen av växthusgaser i Helsingfors för åren 2030 och 2040. Bedömning av växthusgasutsläpp från trafiken. Rapport 8.3.2022.

ALEXANDER II

BILAGA 1:

Åtgärder för utsläpps- minskningsprogrammet

Tidigare upprättade riktlinjer och deras
framskridande

Tema	Åtgärd	Framskridande
KATEGORI 1: Åtgärder som minskar utsläpp		
Uppvärmning	Stadens verksamhetslokaler och servicebyggnader planeras och genomförs så att E-talet är -30 procent av det nationella gränsvärdet för användningsändamålskategorin.	Framskrider väl
Uppvärmning	Grundrenoveringen av stadens verksamhetslokaler och servicebyggnader genomförs så att E-talet minskar -34 procent av byggnadens ursprungliga E-tal.	Framskrider väl
Uppvärmning	I tomtöverlåtelsevillkoren för bostadshöghus (kt-kategori 2) förutsätts energikategori A.	Framskrider väl
Uppvärmning	I detaljplanläggningen för bostadshöghus (kt-kategori 2) förutsätts energikategori A.	Framskrider väl
Uppvärmning	I detaljplanläggningen för andra än bostadshus förutsätts en energikategori som är -20 procent av den nationella normen som fastställts för byggnadstypen.	Framskrider väl
Uppvärmning	Som huvudsakligt uppvärmningssystem för stadens verksamhetslokaler och servicebyggnader väljs ett värmepumpsystem, om återbetalningstiden är mindre än 15 år och genomförandet är tekniskt möjligt.	Framskrider rimligt
Trafik	Utbyte av stadens personbilsbestånd till elbilar 2021–2025.	Framskrider inte enligt tidtabellen: Förseningar i byggandet av laddningsstationer, bilar har inte kunnat bytas ut enligt målet.
KATEGORI 2: Nödvändiga åtgärder som möjliggör utsläppsminskningar		
Uppvärmning	Inledning av energirenässansrådgivning.	Framskrider väl
Uppvärmning	Tillåtelse att bygga jordvärme på allmänna områden.	Framskrider väl: principen godkänd (miljönämnden 1.2.2022), de första förhandsförfrågningarna är besvarade
Trafik	I tomtöverlåtelsevillkoren förutsätts att man i nybyggnader skapar bilplatser som är elektrifierade och att 1/3 av bilplatserna är utrustade med laddningsstationer.	Framskrider väl
Trafik	Genomförandet av programmet för främjande av cykling.	Framskrider inte enligt tidtabellen. Indikatorer som ska följas upp: Bygget av målnätverket i innerstaden: 50,0 km (mål 130 km); bygget av Banans nätverk: 20,1 km (mål 130 km); Cyklingens andel av färd-sätt: 9 % (Helsingfors stad 2022).

Nya föreslagna åtgärder år 2022

Tema	Åtgärd	Ansvarig part
KATEGORI 1: Åtgärder som minskar utsläpp		
Uppvärmning	Reglering av ventilationen i stadens verksamhetslokaler efter behov.	Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Lokaler
Uppvärmning	Sänkning av uppvärmningen i verksamhetslokaler som staden förvaltar	Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Lokaler
Byggande (Scope 3)	Utsläppssnål betong i infrastrukturprojekt.	Stadsmiljösektorn
Byggande (Scope 3)	Minskning av utsläpp i grundberedningen av Malms flygplatsområde -50 procent.	Stadsmiljösektorn/ Markanvändning och stadsstruktur
El	Byte till LED-lampor för utebelysning.	Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Allmänna områden
KATEGORI 2: Nödvändiga åtgärder som möjliggör utsläppsminskningar		
Uppvärmning	Principerna för regionala uppvärmningshelheter med låg värme.	Stadsmiljösektorn/Klimatenheten
Trafik	Omarbetning av genomförandeplanen för Banans nätverk och målnätverket före år 2030.	Stadsmiljösektorn/ Markanvändning och stadsstruktur/Trafik-och gatuplanering
Trafik	Byggandet av laddningsstationer för elbilar i linje med elbilsprognosen.	Kansliet, Stadsmiljösektorn
Uppvärmning, el	Utveckling av processerna för att konkurrensutsätta energilösningarna för stadens fastigheter.	Stadsmiljösektorn/Klimatenheten
KATEGORI 3: Utredningar om hur man definierar nya utsläppsminskningståtgärder		
Uppvärmning, byggande (Scope 3)	Utredningen Styrning av byggande med klimatavtryck	Stadsmiljösektorn/Markanvändning och stadsstruktur/ Detaljplaneläggning, Tomter och Allmän planering av markanvändningen, Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Bostadsproduktion och Lokaler, Stadsmiljösektorn/ Klimatenheten, Kansliet/Ekonomi- och planeringstjänster

Tema	Åtgärd	Ansvarig part
Uppvärmning, el	Effektivisering av energieffektivitetsförbättringen i stadens egna fastigheter utanför grundrenoveringen (definition av processen för genomförande av energiinspektionen).	Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Lokaler och Almäna områden
Trafik	Utredning om utsläppsminskningmetoder för trafiken.	Stadsmiljösektorn/ Markanvändning och stadsstruktur/Trafik-och gatuplanering
Trafik	Främjande av definitionen av effektiva utsläppsminskningåtgärder i den regionala trafiken	Stadsmiljösektorn, Kansliet

Kategori 1: Åtgärder som minskar utsläpp

ÅTGÄRD: Reglering av ventilationen i verksamhetslokaler som staden kan boka efter behov.

Styrning av ventilationen efter behov är en central uppgift som måste göras mellan grundrenoveringar, för att förbättra byggnadens energieffektivitet. Efter behov innebär att ventilation inte används på natten när det inte finns människor i byggnaden, och i och med det inga fuktkällor, samt det att luftflödets omfattning styrs enligt antalet personer i rummet. Ventilation kräver uppvärmningsenergi för att höja temperaturen på tilluften till önskad temperatur. Om ventilationsanläggningarna inte är i gång då det inte finns aktivitet eller människor i byggnaden, sparar man en betydlig mängd uppvärmningsenergi och säkerställer en god inomhusluft då det finns aktivitet och människor i huset. Regleringen av när ventilationen är i gång har granskats i samarbete med sektorerna. På basis av utredningen är det mest kostnadseffektiva sättet att utrusta utrymmen som inte används under regelbundna verksamhetstider med koldioxidmätare, enligt vilka ventilationen styrs.

- **Mätare:** Bokningsbara utrymmen som inte används under regelbundna verksamhetstider har prioriterats och koldioxidmätare kommer att installeras på alla ovan nämnda platser före slutet av år 2025.
- **Utsläppsminskningseffekt:** -20 000 t CO₂-ekv/år. i förhållande till en situation då ventilationen är i gång hela tiden. Information om ventilationens nuvarande användningsgrad finns inte att tillgå.
- **Kostnadseffekt:** -11 M €/år i förhållande till en situation då ventilationen är i gång hela tiden. Information om ventilationens nuvarande användningsgrad finns inte att tillgå.
- **Ansvarig part:** Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Lokaler

ÅTGÄRD: Sänkning av uppvärmningen i verksamhetslokaler som staden förvaltar

Helsingfors har utarbetat riktlinjer för hantering av temperaturförhållanden i olika utrymmen och under olika väderförhållanden. Dessa riktlinjer godkändes i oktober 2020 och baserar sig på Valviras anvisning för tillämpning av förordningen om boendehälsa. Riktlinjerna omfattar även måltemperaturerna. Samtidigt låter staden årligen genomföra energiinspektioner i tiotals servicebyggnader samt energibesparingsåtgärder som uppdagats i dem. Dessutom har stadsmiljösektorn börjat planera hurdana snabba och vid behov tillfälliga tilläggsåtgärder man kan implementera under kommande höst och vinter för att skära ner på energikonsumtionen och -kostnaderna, så att arbetsförhållandena ändå hålls på en tillräckligt god nivå i byggnaderna. För att möjliggöra snabba åtgärder fattar man ett klart beslut om hur och på vilka ställen man kommer att sänka temperaturerna.

- Mätare: Fattat beslut före slutet av år 2022 om hur temperaturerna ska sänkas på alla ställen där det är möjligt.
- Utsläppsminskningseffekt: Konsumtionen av fjärrvärme i fastigheter som Helsingfors är förstahandsägare för var år 2021 391 GWh. Om man kunde sänka temperaturen i hälften av fastigheterna med 2 °C, skulle konsumtionen av fjärrvärme sjunka med 5 procent, dvs. 20 GWh (antagande, att en sänkning av inomhustemperaturen med 1 °C motsvarar en minskning av uppvärmningsenergiförbrukningen med cirka fem procent). Med utsläppen från år 2021 motsvarar minskningen en utsläppsminskning på 3,7 kt CO₂-ekv.
- Kostnadseffekt: Görs som tjänstearbete. En sänkning av temperaturen minskar förbrukningen av uppvärmningsenergi som behövs. Beräknat med ovan nämnda antaganden är besparingen fem procent av fjärrvärmekostnaderna i fastigheter som Helsingfors äger direkt. Åtgärden är kostnadspositiv.
- Ansvarig part: Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Lokaler

ÅTGÄRD: I alla infrastrukturentreprenader som staden beställer används koldioxidsnål betong, som uppfyller betongföreningens GWP.85-klassificerade krav. Klassificeringen som krävs för koldioxidsnål betong granskas och uppdateras minst en gång per år.

En stor del av klimatavtrycket från betongintensiva infrastrukturentreprenader uppstår från användningen av betong. Till exempel uppstod 92 procent av utsläppen från byggandet av Spårjokern från materialens utsläpp och av dessa härstammade 50 procent uttryckligen från betongutsläpp. Eftersom mängden betong som används ofta är stor, speciellt i infrastrukturentreprenader

som kräver grundförstärkning eller betongplattor, är det möjligt att uppnå stora minskningar av Scope 3-utsläpp genom att minska utsläppen från betong. Ofta finns det inga egentliga alternativ till betong i infrastrukturbyggande, vilket innebär att användningen av utsläppsnål betong är det enklaste och snabbaste sättet att minska utsläppen från infrastrukturbyggande betydligt. Be-

tongföreningen har publicerat klassificeringarna för utsläppssnål betong. Genom att använda denna klassificering är det möjligt att fastställa jämförbara och enhetliga kriterier för utsläppssnål betong. Användningen av klassificeringen underlättar konkurrensutsättning av betong och kan därigenom också påverka anskaffningskostnaderna. Betongföreningen har rätt ut tillgången på betong av GWP.85-klassificeringen och alla betongtyper som används i infrastrukturbyggande finns tillgängliga från de flesta leverantörer, så tillgängligheten utgör inget problem (Betongföreningen, publicerades våren 2022). I och med kraven på koldioxidsnålt byggande ökar också utbudet på utsläppssnål betong. Beslutet från Helsingfors stad har också mer omfattande samhällliga konsekvenser, eftersom kraven som staden, som stor anskaffare, har, skapar incitament och press för byggproduktindustrin att utveckla sina produkter och sin produktion. Att vara en stor banbrytande marknadsaktör har mer omfattande inverkningsområden än den egna verksamheten på byggnadsmarknaden.

- Mätare: Kravet om användning av koldioxidsnål betong har lagts till i upphandlingskraven och träder i kraft 1.1.2023. Kravnivån ska granskas varje år.
- Utsläppsminskningseffekt: -15 procent (GWP.85) i förhållande till traditionell betong.
- Kostnadseffekt: +10–20 procent i förhållande till traditionell betong. Uppskattningen grundar sig på erfarenheter från projektet Fiskehamnen–Böle. I och med att konkurrensen ökar uppskattas prisskillnaden minska. Dessutom bör man beakta att priset på betong endast utgör en liten del av projektets helhetskostnader. I pilotobjektet var kostnadseffekten av den utsläppssnåla betongen på promillenivå av hela projektets kostnader. I framtiden kommer priset på traditionell betong att stiga, vilket minskar prisskillnaden ytterligare.
- Ansvarig part: Stadsmiljösektorn

ÅTGÄRD: Utsläppen från grundberedningen av området kring Malms före detta flygplats kommer att halveras under perioden 2020–2030, jämfört med den preliminära grundberedningsplanen.

Malms före detta flygplats ligger på lermark som är typisk för huvudsstadsregionen. På sådan mark gör Helsingfors stad före själva byggandet en grundberedning, i enlighet med en praxis som infördes mellan 1970- och 1980-talen. Utsläppsberäkningen för grundberedningen på det före detta flygplatsområdet grundar sig på en preliminär grundberedningsplan som utarbetades år 2017 (Bild 9). I den preliminära planen uppskattas grundberedningen utföras i huvudsak genom att djupstabilisera det mjuka lerlagret för att hantera sättningarna under användningen. Grundberedning med pelarstabilisering användes allmänt i Helsingfors

på 1980-talet, då man började använda en blandning av bränd kalk och cement som bindemedel för stabiliseringen (sk. kalkcement). Beräknat på detta sätt uppskattades utsläpp från grundberedning till 340 kt CO₂-ekv. På basis av beräkningen utgör tillverkning och transport av bindemedlet för djupstabilisering den mest betydande utsläppskällan, och uppskattas stå för 95 procent av utsläppen. Endast genom att byta ut bindemedlet som används i djupstabiliseringen till ett tillgängligt återvunnet bindemedel minskar utsläppen med 60–70 procent. Genom att använda bindemedel från ibruktagandefasen är utsläpps-

Enkla scenarier för utsläppsalternativ för grundberedning 2020–2030

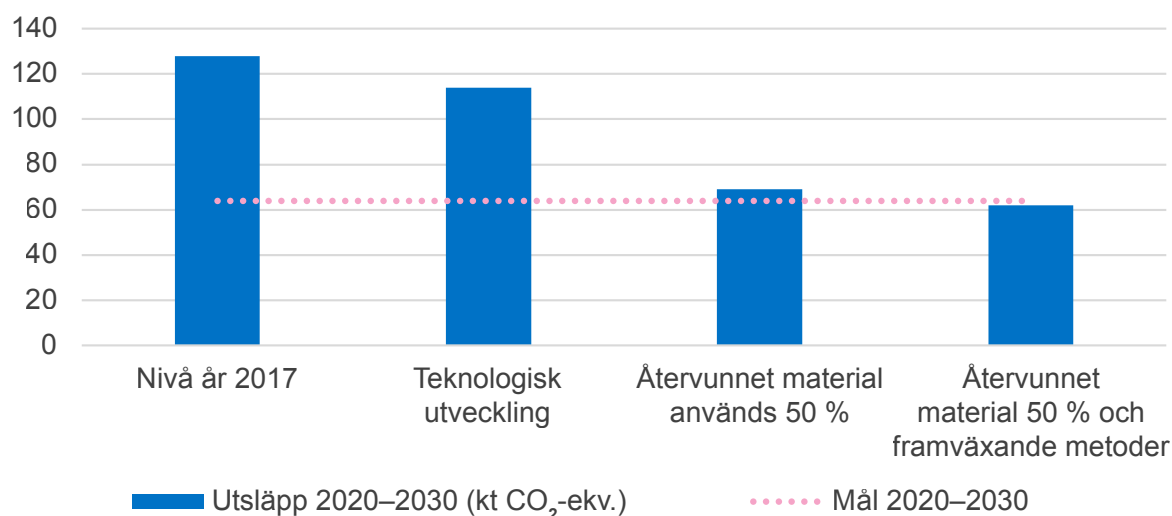

Bild 9: Enkla scenarier för grundberedningens utsläppsalternativ 2020–2030.

minskningspotentialen ännu större. Återvunna material pilottestas redan i de första grundberedningsobjekten i Malm. Med en utveckling av stabiliseringsmetoderna kan man minska utsläppen ytterligare under 2020-talet. I grundberedningen som redan inletts i området har man uppskattat ett potentiellt kumulativt utsläppsminskningmål på 50 procent jämfört med en traditionell lösning före år 2030. I och med att materialen, teknologin och grundförstärkningsmetoderna utvecklas, kan man utvärdera utsläppsmålets nivå på nytt.

- Mätare: Grundberedningens utsläppsminskning (-50 %) jämfört med en traditionell lösning.
- Utsläppsminskningseffekt: Direkt utsläppsminskningseffekt: minst 64 000 t CO₂-ekv. före år 2030 (-50% jämfört med referensnivån år 2020–2030).
- Kostnadseffekt: En koldioxidsnål grundberedning torde medföra lägre kostnader än ett traditionellt alternativ. Kostnaderna för en preliminär grundberedningsplanlösning stiger delvis av att kostnaderna för bränd kalk i fortsättningen ökar märkbart, i och med EU:s handel med utsläppsrätter. Målet påverkar inte byggnadstidtabellen.
- Ansvarig part: Grundläggning Stadsmiljösektorn/Markanvändning och stadsstruktur

ÅTGÄRD: Stadens hela utebelysning ska ha bytts ut till LED före år 2030.

I Helsingfors finns för tillfället cirka 70 000 andra ljuskällor för utebelysning än sådana som bygger på LED-teknologi. Redan nu läggs all ny belysning automatiskt så att de grundar sig på LED-teknologi. Dessutom förnyas befintlig utebelysning så att cirka 4 000 LED-lampor läggs till på årsbasis. En LED-ljuskälla förbrukar cirka 80 procent mindre el än den belysning som används idag som bygger på urladdningsteknik. LED-lampornas livslängd är väldigt lång, vilket innebär att man också sparar in på underhållskostnaderna. Återbetalningstiden för byte av LED-lampor är 5–7 år, beroende på typen av lampa, vilket med beaktande av den genomsnittliga livslängden, gör bytet befogat även av ekonomiska skäl. Skärpt EU-lagstiftning påverkar också tillgången på de urladdningslampor som används idag. För att åtgärden ska förverkligas bör ersättningen av antalet LED-lampor fördubblas på årsbasis.

- Mätare: Antalet utbytta LED-lampor per år i förhållande till det årliga målet (8 000 st. per år).
- Utsläppsminskningseffekt: Den direkta utsläppsminskningseffekten i förhållande till stadens mål för minskningen av totala utsläpp: under 1 procent. Den uppskattade energibesparingen från en lampa jämfört med urladdningslampor är 50–75 procent.
- Kostnadseffekt: tilläggskostnad 2,5 M €/år under åren 2023–2025 och 2 M €/år under åren 2026–2030. Återbetalningstiden är 5–7 år, beroende på typen av lampa. Livscykelkostnaden kompletteras.
- Ansvarig part: Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Allmänna områden

Kategori 2: Nödvändiga åtgärder som möjliggör utsläppsminskningar

ÅTGÄRD: Principerna för regionala uppvärmningssystem med låg värme.

I Helsingfors stads färdplan för uppvärmning som bereddes år 2021 identifierades främjandet av regionala uppvärmningslösningar med låg värme som en förutsättning för att påskynda utvecklingen av ett koldioxidsnålt uppvärmningssystem som inte grundar sig på förbränning. Lågvarmenät främjas för stadens del genom att skapa processer som underlättar förverkligandet av regionala uppvärmningslösningar. Staden skapar processer både för att erbjuda regionala kommersiella lösningar med låg värme och förverkliga kvarterspecifika lösningar för modellen samt främja ibruktageandet av dem. Beredningen görs i ett omfattande samarbete med företag som erbjuder uppvärmningslösningar på en konkurrenskraftig marknad.

- Mätare: Principerna för regionala jordvärmelösningar godkänns 09/2022.
- Utsläppsminskningseffekt: Möjliggör utsläppsminskningens åtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- Kostnadseffekt: Inga kostnadseffekter, utförs som tjänstearbete.
- Ansvarig part: Stadsmiljösektorn/Klimatenheten

ÅTGÄRD: Omarbetning av genomförandeplanen för Banans nätverk och målnätverket för cykelleder till år 2030.

Tidigareläggande av klimatneutralitetsmålet från år 2035 till 2030 innebär att målet för cyklingens andel av färdsetten måste uppnås fem år tidigare. I samband med detta måste omarbetandet av Banans nätverk och målnätverket påskyndas på motsvarande sätt.

- Mätare: Omarbetningen utförd under år 2022.
- Utsläppsminskningseffekt: Möjliggör utsläppsminskningens åtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- Kostnadseffekt: Ingen kostnadseffekt, utförs som tjänstearbete.
- Ansvarig part: Stadsmiljösektorn/Markanvändning och stadsstruktur/Trafik- och gatuplanering

ÅTGÄRD: Staden försäkras sig om att antalet laddningsstationer för elbilar på stadsområdet växer i linje med prognosen för antalet elbilar.

Förverkligande av prognosen för växande elektrifiering av trafiken förutsätter att det finns tillräckligt med laddningsplatser för elbilar. Under de närmaste åren avgör antalet laddningsplatser också utsläppsminskningens utfall för laddningsbara hybrider: om det inte finns laddningsplatser, körs det med förbränningsmotorer och den antagna utsläppsnyttan uppnås inte. Största delen av laddningen av personbilar kommer att ske på parkeringsplatser eller i parkeringsgarage vid bostadshus, men detta är inte möjligt överallt i staden. Laddningsplatser behövs också vid offentliga och kommersiella fastigheter, på allmänna områden och på parkeringsplatser. Staden bör också förbereda sig på elektrifieringen av sin egen fordonspark. Stadens metoder för att främja installeringen av laddningsstationer på olika ställen varierar. Till exempel finns det redan en process för att installera laddningsstationer på allmänna områden, men

inte alla typer av laddningsplatser har en motsvarande plan. Staden saknar dessutom en helhetssyn på i vilken utsträckning laddningsstationer har byggts. Antalet olika typer av laddningsstationer på olika håll i staden varierar betydligt, vilket beaktas i förverkligandet av åtgärden.

- **Mätare:** Antalet laddningsstationer i förhållande till elbilsprognosen årligen. En plan för främjandet av laddningsstationer har gjorts under år 2022.
- **Utsläppsminskningseffekt:** Möjliggör utsläppsminskningens åtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- **Kostnadseffekt:** Den direkta kostnaden för staden riktar sig till förverkligandet av stadens egna laddningsplatser.
- **Ansvarig part:** Kansliet/Stadsmiljösektorn

ÅTGÄRD: Skapandet av en konkurrensutsättningsprocess för energilösningarna vid stadens fastigheter.

I arbetet med stadens färdplan för klimatneutral uppvärmning, identifierades konkurrensutsättning av förverkligandet av uppvärmningshelheterna för stadens egna, stora fastighetshelheter och områdesbyggobjekt som en påverkningsmetod för staden. För tillfället har inte leverantörer av uppvärmningslösningar haft möjlighet att erbjuda sina lösningar på grund av att ett processteg fattats. Nuvarande process stöder inte affärsverksamhetens utvecklingsmål och säkerställer inte att de bästa uppvärmningslösningarna används i stadens egna fastigheter. Man skapar och implementerar en process som ger olika energilösning-

leverantörer möjligheten att erbjuda sina lösningar till stadens fastigheter och områdesbyggobjekt.

- **Mätare:** Processen skapad och implementerad före 30.6.2023.
- **Utsläppsminskningseffekt:** Stöder definitionen av utsläppsminskningens åtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- **Kostnadseffekt:** Ingen kostnadseffekt, utförs som tjänstearbete.
- **Ansvarig part:** Stadsmiljösektorn/Klimatenheten

Kategori 3: Utredningar om hur man definierar nya utsläppsminskningssåtgärder

ÅTGÄRD: Man förverkligar en utredning, med vilken man kan fastställa klimatavtryckets gränsvärde som används i styrningen av husbyggande.

För närvarande styr staden nybyggnad med hjälp av E-talskravet. Uppnåendet av kravet påverkas speciellt av byggnadens strukturella energieffektivitet, det huvudsakliga uppvärmningssystemet samt mängden förnybar energi som produceras. Eftersom man i fortsättningen måste ägna ännu mer uppmärksamhet åt minskningen av inte bara direkta utsläpp utan också i huvudsak indirekta utsläpp som uppstår under byggandet, bör man rikta styrningsåtgärder även till dessa utsläpp. I stället för att definiera enskilda lösningsmetoder har man upptäckt fördelen för både den ekonomiska utvecklingen och marknadsutvecklingen med att fastställa gränsvärden för det önskade slutresultatet, och sedan låta de som genomför projektet själva bestämma metoderna för att uppnå målet. Klimatavtrycket, vilket utöver utsläpp vid användningen också beaktar utsläpp under byggnadsprocessen, har identifierats som en bra, potentiell styrmekanism. Lagstiftningen kommer i fortsättningen att förpliktiga en beräkning och Miljöministeriet håller för tillfället på att utveckla en metod för detta. I fortsättningen måste alla som inleder ett projekt ange

byggnadens klimatavtryck i bygglovet. Med utredningen som nu ska förverkligas är det meningen att fastställa ett tillräckligt ambitiöst klimatavtryck, med vilket man i fortsättningen kan styra nybyggnad i detaljplanläggningen, tomtöverlåtelsevillkoren och/eller i styrningen av byggandet av stadens egna fastigheter.

- Mätare: Förslaget om gränsvärdet som ska användas i styrningen är färdigt senast 30.6.2023.
- Utsläppsminskningseffekt: Stöder definitionen av utsläppsminskningssåtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- Kostnadseffekt: Ingen kostnadseffekt, utförs som tjänstearbete.
- Ansvarig part: Stadsmiljösektorn/ Markanvändning och stadsstruktur/ Detaljplaneläggning, Tomter och Allmän planering av markanvändningen, Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Bostadsproduktion och Lokaler, Stadsmiljösektorn/Klimatenheten, Kansliet/Ekonomi- och planeringstjänster

ÅTGÄRD: Förverkligande av ekonomiskt lönsamma energieffektiviseringar av stadens egna fastigheter utanför grundrenoveringar.

I stadens egna verksamhets- och service-lokaler finns en stor energibesparingspotential även mellan grundrenoveringarna. Eftersom energieffektiviseringar är ekonomiskt lönsamma, är det klokt att trappa upp

genomförandet av dem även av ekonomiska skäl. Målet med åtgärden är att säkerställa effektivt genomförande av identifierade, ekonomiskt lönsamma projekt i energiutredningarna.

- **Mätare:** I utredningarna har genomförandeprocessen för identifierade, ekonomiskt lönsamma energieffektiviseringsprojekt fastställts under år 2022.
- **Utsläppsminskningseffekt:** Stöder definitionen av utsläppsminskningensåtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- **Kostnadseffekt:** Förverkligas som tjänstearbete.
- **Ansvarig part:** Stadsmiljösektorn/Byggnader och allmänna områden/Lokaler och Allmänna områden

ÅTGÄRD: En utredning genomförs, där man koncentrerar sig på de effektivaste metoderna som staden har till sitt förfogande för att minska utsläpp från trafiken före år 2030.

Tidigare identifierade och genomförda åtgärder räcker inte till för att uppnå klimatneutralitetsmålet vad gäller trafiken. Andelen elbilar av nyregistreringar ökar snabbt, men fordonsparken hinner inte förnyas före år 2030 så att utsläppsminskningensmålen skulle uppnås enbart genom att förnya fordonsparken. Dessutom elektrifieras inte den tunga trafiken i samma takt, och kombinationsskyldigheten sänker inte utsläppen från dieselfordon så mycket att målen skulle uppnås beträffande dem. Före år 2030 träder troligen nya åtgärder nationellt eller på EU-nivå i kraft, vilka även minskar trafikutsläppen i Helsingfors. Tidtabellen för dem är dock inte den samma som för målen i Helsingfors, och inga bindande beslut om till exempel handeln med utsläppsrätter i vägtrafiken har fattats. Man behöver stadens egna åtgärder, med vilka den saknade andelen

utsläppsminskningar kan genomföras inom utsatt tidsram. Enligt erfarenheterna hittills medför inte främjandet av hållbara färdssätt i sig en tillräcklig övergång från biltrafik till hållbara färdssätt. För att uppnå målen är det nödvändigt att utforska åtgärder som har en direkt inverkan på mängden biltrafik.

- **Mätare:** Utredningen har färdigställts under år 2022.
- **Utsläppsminskningseffekt:** Stöder definitionen av utsläppsminskningensåtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- **Kostnadseffekt:** Ingen kostnadseffekt, utförs som tjänstearbete.
- **Ansvarig part:** Stadsmiljösektorn/Markanvändning och stadsstruktur/Trafik- och gatuplanering

ÅTGÄRD: Främjande av definitionen av effektiva utsläppsminskningensåtgärder i den regionala trafiken

Utsläppen från den regionala trafiken påverkas starkt också av trafik som överskrider stadens gränser. Man främjar aktivt definitionen av effektiva utsläppsminskningensåtgärder i den regionala trafiken i Helsingforsregionens gemensamma MAL-plan för markanvändning (M), boende (A) och trafik (L). Helsingfors främjar aktivt sådana åtgärder som är i linje med stadens eget utsläppsminskningensmål för trafiken.

- **Mätare:** Definition av de effektivaste utsläppsminskningensåtgärderna i den regionala trafiken.
- **Utsläppsminskningseffekt:** Stöder definitionen av utsläppsminskningensåtgärder, ingen direkt utsläppsminskningseffekt.
- **Kostnadseffekt:** Ingen kostnadseffekt, utförs som tjänstearbete.
- **Ansvarig part:** Stadsmiljösektorn, Kansliet

BILAGA 2:

Kolneutralt Helsingfors 2035 – åtgärder för utsläpps- minskningsprogrammet

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
1	Serviceutbudet för trafikens knutpunkter och bytenas smidighet	HRT:s Knut-projekt och åtgärdsprogrammet för Helsingforsregionens infartsparkering
2	Innerstadens målnätverket för cykeltrafik	Utvecklingsprogram för cykeltrafiken 2020–2025
3	Banornas nätverk för cykeltrafik	Utvecklingsprogram för cykeltrafiken 2020–2025
4	Vinterunderhållet av cykelvägsnätverket på hög nivå	Utvecklingsprogram för cykeltrafiken 2020–2025
5	En trivsamt och trygg promenadmiljö	Utvecklingsprogrammet för trafiksäkerhet 2022–2026.
6	Tjänster relaterade till cykling	Utvecklingsprogram för cykeltrafiken 2020–2025
7	Utvecklingsprogram för spårvägstrafiken	Utvecklingsprogram för spårvägstrafiken
8	Hållbar trafik och planering av markanvändning	En del av Stadsmiljösektorns, Stadstrafik Ab:s och HRT:s tjänstearbete
9	Utvecklingsprogram för cykeltrafiken och utvecklingsprogram för cykelparkering	Utvecklingsprogram för cykeltrafiken 2020–2025 och generalplan och genomförandeprogram för cykelparkering 2021–2025
10	Prissättningsystem för fordonstrafik	En del av det regionala MAL-samarbetet (HRT, Stadsmiljösektorn, staten)
11	Parkeringspolitik och prissättning av parkeringen	Helsingfors parkeringspolicy 2022
12	Nivåstrukturering av parkeringsavgifter	Helsingfors parkeringspolicy 2022
13	Parkeringsavgiftszoner	Helsingfors parkeringspolicy 2022
14	Samhällsstruktur och hållbara färd sätt	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
15	Reform av parkeringsnormen	Helsingfors parkeringspolicy 2022
16	Planläggning och hållbara färd sätt	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
17	Utveckling av en miljözon	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete och Helsingfors stads luftvårdsplan 2017–2024
18	Byggande av offentlig laddningsinfrastruktur för elektriska personbilar	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
19	Upphandlingskriterier för transporter och arbetsmaskinentreprenader	En del av Stadsmiljösektorns och Staras tjänstearbete
20	Upphandlingskriterier för transportutrustning och drivkrafter	En del av stadsmiljösektorns och Staras tjänstearbete
21	Stadslogistik ja distributionstrafik	Citylogistik-åtgärdsprogram
22	Främjande av utsläppsfri bussmateriel	En del av HRT:s ansvarsarbete
23	Laddningsinfrastruktur för bussar	En del av Stadsmiljösektorns och Stadstrafik Ab:s tjänstearbete
24	Åtgärdsprogrammet för Kolneutral hamn 2035	Åtgärdsprogrammet för Kolneutral hamn 2035
25	Göra trafiken i Västra hamnen smidigare	Hamntunnelns översiktsplan och miljökonsekvensbedömning (MKB) (Helsingfors hamn Ab:s projekt)
26	Smarta transporttjänster	Läges- och statistikbildsystemet för trafikinformation (LIDO-TIKU), delvis projektet Jätkäsaari Mobility Lab
27	Nya transporttjänster	Läges- och statistikbildsystemet för trafikinformation (LIDO-TIKU), delvis projektet Jätkäsaari Mobility Lab
28	Åtgärdsprogram för smart trafik i Helsingfors	Utvecklingsprogram för smart trafik i Helsingfors 2030 och åtgärdsprogram 2020–2024
29	Främjande av hållbara färdssätt med hjälp av kommunikation	En del av Stadsmiljösektorns och Stadstrafik Ab:s tjänstearbete
30	Planer för färdssätt	En del av HRT:s och Stadsmiljösektorns tjänstearbete
31	Energigranskningar	En del av Stadsmiljösektorns och Helsingfors stads bostäder Ab:s tjänstearbete
32	Tillvaratagande av spillvärme	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
33	Att rikta energi- och avfallskostnader till slutanvändaren	Förverkligas inte (förhållandet produkt–insats är inte resonligt)
34	Uppföljning av verksamhetslokalernas energieffektivitet	Systemet är i bruk, en del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
35	Pilottestning av efterfrågeflexibilitet	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
36	Möjligheter att lagra energi	En del av Helen Ab:s och Stadsmiljösektorns tjänstearbete

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
37	Upprättande av målprogram för förnybar energi i stadens byggnadsbestånd	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
38	Upphandlingskriterier för byggande och underhåll	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
39	Ökning av kunskaper inom byggande	En del av Stadsmiljösektorns och Staras tjänstearbete
40	Tillvägagångssätt för prioritering av intressen	En del av Stadsmiljösektorns, andra sektorer, stadskansliets och stadsmuseets tjänstearbete
41	Utveckling av projektplanering	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
42	Minimering av livscykelutsläpp	Energi-krav som delvis rör stadens verksamhetslokaler
43	Plusenergibyggande	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
44	Ökning av återvinningsmaterialens andel i byggande	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
45	Principer för markbyggnad	Åtgärdsprogrammet Principer för utnyttjande av jordmassor, stenmaterial och rivningsmaterial i markbyggnad
46	Utsläppsfria byggmaskiner	Green Deal -avtal
47	Förbättrande av tillvaratagande av värme i grundrenoveringar	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
48	Energieffektivitet i stadens grundrenoveringar	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
49	Långsiktiga planer ja grundrenoveringar	Bindande mål som rör stadens verksamhetslokaler
50	Förnyande av HEKA:s, Auroranlinnas och Hasos fastighetsautomation	En del av Helsingfors stads bostäder Ab:s, KOY Auroranlinnas och Helsingin asumisoikeus Oy:s tjänstearbete
51	Förnybar energi i bostadsbyggnader som staden äger	En del av Helsingfors stads bostäder Ab:s tjänstearbete
52	Land/hav-värmepilottestning	En del av Helen Ab:s tjänstearbete
53	Främjande av grundrenoveringar med hjälp av konceptlösningar	ELENA-projektet
54	LED-gatubelysning	Helsingfors LED-projekt
55	Beaktande av markanvändning i förnybar energiproduktion	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
56	Energieffektivt kompletterings- och reparationsbyggande	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
57	Styrning av invånarnas energiförbrukning	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
58	Utveckling av detaljplanebestämmelserna	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
59	Energieffektivitetsvillkor för tomtöverlåtelse	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
60	Smarta energilösningar i tomtöverlåtelsevillkoren	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
61	Tomtöverlåtelseävling baserad på klimatavtrycket	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
62	Tomtöverlåtelsevillkor som fokuserar på klimatneutralitet och S&C-tillväxt	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
63	Byggnadstillsynens förebyggande rådgivning	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
64	Grundrenoveringar av det skyddade byggnadsbeståndet	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
65	Byggnadsordning och klimatmål	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
66	Utveckling av styrningen av byggandet	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
67	Programmet Energirenässans	Verksamhetsmodellen Energirenässans i användning
68	Att sluta använda oljeuppvärmning och ersätta eluppvärmning med förnybart	Statens program
69	3D-energi- ja klimatatlas	En del av stadskansliets tjänstearbete
70	Förbättring av energikunnande hos husbolagens beslutsfattare	En del av HRM:s tjänstearbete
71	Helen klimatneutralt 2035	Helen Ab:s utvecklingsprogram
72	Upphandling av förnybar fjärrvärme	Förverkligas inte
73	Upphandling av förnybar el	Förverkligas inte
74	Huvudmätning av vattenförbrukning	Förverkligas inte
75	Utvärderingsverktyg för fastighetens energieffektivitet (en del av 3D-atlas)	En del av stadskansliets tjänstearbete
76	Dubbelriktad fjärrvärme	Helen Ab:s utvecklingsprogram
77	Främjande av hybriduppvärmning	Helen Ab:s utvecklingsprogram
78	Beaktande av markanvändning i förnybar energiproduktion	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
79	Utnyttjande av spillvärme	Bindande energikrav som rör stadens verksamhetslokaler
80	Utnyttjande av regional förnybar energi (bl.a. jordvärme)	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
81	Kartläggning av områden som lämpar sig för geoenergi (utredning om jordvärmepotential)	Planering av markanvändning och utredning om jordvärme
82	Utnyttjande av deponigaser	En del av HRM:s tjänstearbete
83	Främjande av finansiering för energireparationer	Förverkligas inte
84	Finansiella hinder för energi-effektivitet	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
85	Nya finansierings- och upphandlingsmodeller	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
86	ESCO-pilottestning	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
87	Stöd för energireparationer	En del av stadskansliets tjänstearbete
88	Främjande av träbyggande med detaljplanläggningen	En del av Stadsmiljösektorns tjänstearbete
89	Staden ökar byggande med trä i sina egna projekt	En del av Stadsmiljösektorns, Helsingfors stads bostäder Ab:s, KOY Auroranlinnas och Helsingin asumisoikeus Oy:s tjänstearbete
90	Klimatförändringen i skolarbetet	En del av Kaskos tjänstearbete
91	Samarbete med skolor och läroanstalter	En del av näringslivsavdelnings tjänstearbete
92	Miljöfostran	En del av Kaskos tjänstearbete
93	Utbildning i klimatförändringen	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
94	Främjande av stadsodling	Slutfört, guiden Vi odlar i innerstaden
95	Tillägg av klimatvänlig mat på menyerna	En del av Servicecentralen Helsingfors, Kaskos och Social- och hälsovårdsverkets tjänstearbete
96	Andelen vegetarisk mat i skolor, daghem, på verksamhetsställen inom vårdbranschen, i hemmamåltider och personalmatsalar.	En del av Servicecentralen Helsingfors, Kaskos och Social- och hälsovårdsverkets tjänstearbete
97	Minskning av matsvinn i stadens matservice	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
98	Klimatutsläpp från mattransporter	Slutfört, utsläppskriterier, optimering av beställnings- och leveransgångar samt rutter
99	Utnyttjande av matsvinn i stadens verksamheter	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
100	Minskning av miljökonsekvenser från evenemang	Verksamhetsprogram för turismen och evenemang i Helsingfors 2022–2026
101	Personlig utsläppshandel	Förverkligas inte (utsläppshandel inte fungerande modell)
102	Marin strategi	Slutförd, Helsingfors marina strategi 2030

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
103	Källsortering av avfall	En del av stadens tjänstearbete, krav om lagstiftning
104	Optimering av avfallstransport	Slutförd, pilottestning med HRM
105	Allokering av kostnader för avfallshantering	Förverkligas inte (förhållandet produkt-insats är inte resonligt)
106	Öka antalet kunder på Baggböle arbetscentral, Uusix-verkstäderna, Staras återanvändningscentral och Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
107	Utveckling av klimatkriterier för upphandlingar	Upphandlingsstrategi 2020
108	Identifiering och utvärdering av klimatutsläpp från upphandlingar	En del av stadens tjänstearbete, arbete görs även i Canemure-projektet
109	Innovativa upphandlingar, försök och företagssamarbete	En del av stadens tjänstearbete
110	Uppdatering av upphandlingsstrategiska mål	Slutförd, Upphandlingsstrategi 2020
111	Samarbete mellan offentliga aktörer i ansvarsfulla upphandlingar	En del av stadens tjänstearbete
112	Utveckling av anvisningar och rapportering för upphandlingar	En del av stadskansliets och stadsmiljösektorns tjänstearbete, Upphandlingsstrategi 2020
113	Klimatkriterier för livsmedels- och matserviceupphandlingar	Miljöpolitik (uppdatering)
114	Vägkarta för cirkulär ekonomi och delningsekonomi.	Slutförd
115	Utrymmes- och resursbokningstjänst	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
116	Vägvisare för bibliotek och delningsekonomi	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
117	Återvinning av inventarier i stadsorganisationen	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
118	Utnyttjande av svinmat och överbliven mat	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
119	Utnyttjande av växtavfall	Åtgärdsprogram för cirkulär och delningsekonomi
120	Delningsekonomi i fastighetsstrategin	Slutförd, Fastighetsstrategi
121	Samarbete inom cirkulär ekonomi	Kluster för cirkulär ekonomi
122	Inkluderande budgetering	En del av stadens tjänstearbete
123	Ökning av smart och ren (Smart&Clean) affärsverksamhet	En del av näringslivsavdelningens tjänstearbete
124	Främjande av S&C-marknadsföring	En del av näringslivsavdelningens tjänstearbete

Nr.	Åtgärd	Efter uppdateringen av Kolneutralt Helsingfors
125	Stadsbornas möjligheter att påverka smarta och rena lösningar	En del av näringslivsavdelningens tjänstearbete
126	Näringslivspolitik och utsläppsminskningar	En del av näringslivsavdelningens tjänstearbete
127	Företagens deltagande	En del av näringslivsavdelningens tjänstearbete
128	Samutveckling av smart och ren affärsverksamhet	En del av näringslivsavdelningens tjänstearbete
129	Klimatneutralitetsplaner vid stadens dottersammanslutningar	Slutförda, plan förutsätts i ägarstrategierna av nödvändiga dottersammanslutningar
130	Underhåll av kollager på grönområden och i stadsmiljön	Riktlinjer för anpassning till klimatförändringen 2019–2025
131	Nätverk av skogar och trädbevuxna områden	Riktlinjer för anpassning till klimatförändringen 2019–2025
132	Livskraftiga skogar	Riktlinjer för anpassning till klimatförändringen 2019–2025
133	Tomtväxtlighet	Slutförd, guiden Vi odlar i innerstaden
134	Grönfaktor	Riktlinjer för anpassning till klimatförändringen 2019–2025
135	Information om kollager och -sänkor	Slutförd, utredning 2020
136	Bedömning av utsläppskompensationssätt	En del av stadskansliets och stadsmiljösektorns tjänstearbete
137	Riktlinjerna för anpassning slutförs och framläggs för beslutsfattande	Slutförda, godkända i stadsstyrelsen 27.5.2019
138	Kommunikationsstrategi för åtgärdsprogrammet	Slutförd
139	Utnyttjande av delaktighets- och interaktionsmodellen	Slutförd
140	Stadslotsar	En del av stadslotsarnas tjänstearbete
141	Styrgrupp för Kolneutralt Helsingfors 2035	Slutförd
142	Stadens sektorspecifika mål	En del av stadens budgetprocess
143	Företagsforum	Förverkligas inte, flera andra nätverk
144	Öppet beslutsfattande	Slutfört
145	Verktyg för utvärdering av åtgärdsprogrammet	Slutförda
146	Rapportering om utsläppsminskning	Slutförd
147	Utvärdering av åtgärdsprogrammet	Slutförd

BILAGA 3:

Kostnadseffekter av utsläppsminskningar

Åtgärd	Utsläppsminskning	Utsläppsminskningens kostnad	Kostnad/ tCO ₂ -ekv.
KATEGORI 1: Åtgärder som minskar utsläpp			
Reglering av ventilationen i stadens verksamhetslokaler efter behov.	-20 000 tCO ₂ -ekv./år i förhållande till en situation då ventilationen är i gång hela tiden. Information om ventilationens nuvarande användningsgrad finns inte att tillgå.	-11 M €/år i förhållande till en situation då ventilationen är i gång hela tiden. Information om ventilationens nuvarande användningsgrad finns inte att tillgå.	-550 €/tCO ₂ -ekv.
Utsläppssnål betong i infrastrukturprojekt.	-15 procent (GWP.85) i förhållande till traditionell betong.	+10–20 procent i förhållande till traditionell betong. Uppskattningen grundar sig på erfarenheter från projektet Fiskehamnen–Böle. I och med att konkurrensen ökar uppskattas prisskillnaden minska. Dessutom bör man beakta att priset på betong endast utgör en liten del av projektets helhetskostnader. I pilotobjektet var kostnadseffekten av den utsläppssnåla betongen på promillenivå av hela projektets kostnader. I framtiden kommer priset på traditionell betong att stiga, vilket minskar prisskillnaden ytterligare.	
Minskning av utsläpp i grundberedningen av Malms flygplatsområde -50 procent.	-64 000 tCO ₂ -ekv. före år 2030 (-50 % jämfört med referensnivån år 2020–2030).	En koldioxidsnål grundberedning torde medföra lägre kostnader än ett traditionellt alternativ. Kostnaderna för bränd kalk stiger i framtiden märkbart i och med EU:s handel med utsläppsrätter, vilket ökar den positiva kostnadseffekten.	

Åtgärd	Utsläppsminskning	Utsläppsminskningens kostnad	Kostnad/ tCO ₂ -ekv.
Byte till LED-lampor för utebelysning.	Den direkta utsläppsminskningseffekten i förhållande till stadens mål för minskningen av totala utsläpp: under 1 procent. Den uppskattade energibesparingen för en lampa är 50–75 procent jämfört med en urladdningslampa.	Tilläggskostnad 2,5 M €/år under åren 2023–2025 och 2 M €/år under åren 2026–2030. Återbetalningstiden är 5–7 år, beroende på typen av lampa.	
Sänkning av uppvärmningen i verksamhetslokaler som staden förvaltar.	Om temperaturen i hälften av fastigheterna kunde sänkas med 2 °C, skulle förbrukningen av fjärrvärme sjunka med 5 procent, dvs. 20 GWh (antagande, att en sänkning av inomhustemperaturen med 1 °C motsvarar en cirka 5 % sänkning av uppvärmningsenergiförbrukningen). Med utsläppen år 2021 motsvarar sänkningen en utsläppsminskning på 3,7 kt CO ₂ -ekv.	En sänkning av temperaturen minskar förbrukningen av uppvärmningsenergi som behövs. Beräknat med ovan nämnda antaganden är besparingen 5 procent av fjärrvärmekostnaderna i fastigheter som Helsingfors äger direkt.	

Helsinki

